

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 443, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2-4 pp. Administracja otwarta od g. 9-5, w niedziele i święta od 12-1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 4 zł., z odnośnieniem i przesyłką pocztową 4 zł. 50 gr. za granicą 8 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 20 gr. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milim. przed tekstem 20 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% /s, zagranicą o 50% /s drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabele oraz fantazyjne o 25% /s drożej. Konto czekowe w P. K. O. N. 30187.

Wszystkim, którzy okazali tyle współczucia i serca, oraz wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi

JULJUSZOWI STOLLE

a w szczególności czcigodnemu duchowieństwu, sąsiadom, krewnym, znajomym, przyjaciółom składa głębokie z serca płynące podziękowanie
ŻONA i RODZINA.

Biologia Ogólna

Pr. Dr. J. WILCZYŃSKIEGO (str. 911+XX np. 529, portretów 24). Wysła już w całości z druku nakładem księgarni K. RUTSKIEGO. Cena zł. 35.—, oddzielnie t. II cz. I zł. 8.80, cz. II 17.— Do nabycia we wszystkich księgarniach. 455—0f

SZKOŁA
Gry na fortepianie
J. Wojewódzkiej
Ul. Mickiewicza 22 — 4.
W dniu 25 września r. b. zostały otwarte klasy
skrzypiec i śpiewu solowego.
Klasę skrzypiec objmie
p. LEDOCHOWSKA.

Benefis wszechświatowej sławy artystów:
Constance Talmadge
Antonio Moreno
Michael Wawicz
Julianne Johnston
w obrazie p. t.

„Venus z Wenecji”
wkrótce w kinie „POLONJA”.

Warszawska firma radjo
wa otworzy oddział w Wilnie w ładnym sklepie posiadającym II kategorię handlową, za udział w zyskach lub obrocie.
Zgłoszenia od 4 do 6 po poł. ul. Subocz 17. Gniazdkowski. 2328

Część sklepu z wystawą lub cały w ruchliwym punkcie poszukuje **Warszawska firma radjo**.
Zgłoszenia od 4 do 6 po poł. ul. Subocz 17. Gniazdkowski. 2328

WOJSKOWE ZJEDNOCZENIE SPOŻYWCZE
ODDZIAŁ w WILNIE
ul. Mickiewicza Nr. 13. Telefon Nr. 476.
Poleca w sprzedaży hurtowej i detalicznej towary:
kolonialne, wojskowe, galanterijne,
spożywcze, podręczne i inne.
perfumeryjne, Spirytus skatony,
konfekcyjne, Spirytus skatony.
Hurtownia soli. Hurtownia wyrobów tytoniowych.
Sprzedaż dla wszystkich.
Na sezon zimowy swetry, bielizna ciepła, rękawiczki i t. p. 676

Związek Ludowo-Narodowy
W niedzielę dnia 2 października r. b. w sali przy redakcji „Dziennika Wileńskiego” odbędzie się **ODCZYT** na temat: **„Co to jest Naród”**.
Dla członków Z. L. N. wejście bezpłatne. Nieczłonkowie płacą 50 gr. Akademię 25 gr.
Początek odczytu o godz. 1 i pół po południu.

Telefonem z Warszawy.
(Od własnego korespondenta).

Sprawa gen. Zagórskiego.
Piątkowe pisma warszawskie ogłaszają list Ireny Zagórskiej do premiera marsz. Piłsudskiego, w którym prosi premiera o zajęcie się sprawą gen. Zagórskiego i przypomina, że list jej do Prezydenta Rzeczypospolitej został skierowany do Prezydium Rady Ministrów.

Decydujący moment w rokowaniach o pożyczkę.
W dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych wicepremier Bartel odbył dwugodzinną konferencję z przedstawicielami konsorcjum amerykańskiego. Według oświadczeń ze źródła dobrze poinformowanego, podjęcie rokowań o pożyczkę z nowym ofertantem nie jest wykluczone. W dniu jutrzejszym ma być wydany specjalny komunikat urzędowy.
Rokowania o pożyczkę zagraniczną weszły zdaje się, w nowe stadium. W środę wieczorem przedstawiciel rządu powiadomił dele-

gatów amerykańskich, że rząd polski nie może przyjąć niektórych z warunków amerykańskich, dotyczących kursu emisyjnego.

Wskutek tej deklaracji rokowania zostały przerwane.

W ciągu dnia zaszyły nowe fakty. Vice-premier Bartel przyjął min. Czechowicza, a o 1-ej po poł. zgłosił się do niego Fisher i Monnet. Bawili przeszło godzinę. Widocznie wysunęli oni nowe propozycje, bo o godz. 2 popoł. p. Bartel wyjechał samochodem do Spawy. W drodze spotkał premiera Piłsudskiego, którego poinformował o nowym stanie rzeczy. Po zawiadomieniu Prezydenta Rzeczypospolitej o rozwoju wydarzeń p. Bartel powrócił ze Spawy samochodem do Warszawy około godz. 6 wiecz. i zaraz udał się do Belwederu.

O godz. 9-ej wieczorem przybyli do Prezydium Rady Ministrów panowie Fischer i Monnet i konferowali przeszło godzinę.

Po tej konferencji p. Bartel odbył rozmowę z min. Czechowiczem i p. Młynarskim.

W chwili gdy nasz korespondent telefonuje, o godzinie 12 1/2, w nocy, wszystko pozostaje w stadium wycieknięcia.

Prawdopodobnie p. Bartel jeszcze tej nocy przyjmie delegatów amerykańskich.

Odnosi się wrażenie, że delegaci amerykańscy przedstawili rządowi nowe propozycje i teraz oczekują dalszych instrukcji od swoich mocodawców, gdyż około godz. 9-ej wieczorem wysłali radiodepeszę szafowaną do Nowego Yorku.

Pan wiceprezes Rady Ministrów Bartel przyjął dziś o godz. 10-ej wieczorem grupę dziennikarzy, którym oświadczył, że rokowania o pożyczkę nie zostały ani przerwane, ani zerwane, ani też zakończone. Pertraktacje z przedstawicielami banków zagranicznych trwają. Obie strony dążą do jak najszybszego zakończenia rokowań. Na zapytanie, co stanowi główną istotę pertraktacji, p. wicepremier Bartel powiedział, że istotnie chodzi o ustalenie kursu emisyjnego.

Wyjazd p. Prezydenta do Krakowa.

W dniu 29 b. m. p. Prezydent Rzeczypospolitej w towarzystwie ministra oświaty Dubrockiego i dyrektora departamentu kultury i sztuki p. Skotnickiego wyjechał specjalnym pociągiem do Krakowa.

Posiedzenie Rady Finansowej.

W dniu 23 b. m. odbyło się posiedzenie Państwowej rady Finansowej. Wszystkie sprawy będące na porządku dziennym zostały przekazane do Komisji z wyjątkiem sprawy dotyczącej pożyczki zagranicznej. Stwierdzono jednogłośnie potrzebę napływu kredytu zagranicznego, koniecznego do rozbudowy, wewnętrznych inwestycji oraz doprowadzenia do równowagi budżetu państwowego.

Poseł Max Miller ustępuje.

Jak się dowiadujemy, prawdopodobnie w grudniu r. b. zostanie odwołany ze swego stanowiska poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Wielkiej Brytanii p. Max Miller. Jako ewentualnych następców jego wymieniają p. Thipsa, obecnego posła angielskiego w Paryżu, p. Erskina, posła w Sofji, oraz posła w Belgradzie. Najwięcej szans na obsadzenie tego stanowiska ma poseł Erskin, który mimo, że jest jeszcze młodym dyplomata, ma duże wzięcie w angielskim Foreign Office, jako znakomity znawca stosunków bałkańskich i średnio europejskich.

Zwolnienie 30 urzędników w Min. Skarbu.

W związku ze zmianami w organizacji Ministerstwa Skarbu, zostanie zwolnionych prawdopodobnie 30 urzędników. Równocześnie w okręgowych izbach skarbowych zostaną również przeprowadzone pewne redukcje personelu urzędniczego.

Budowa Strażnic K. O. P.

Dnia 29 b. m. odbyło się w Ministerstwie robót publicznych posiedzenie w sprawie budowy pomieszczeń dla Korpusu Ochroby Pogranicza. Obecni byli Dyrektorowie wszystkich Okręgowych dyrekcji Robót Publicznych przytaczających do granic północno-wschodnich. Dotychczas Ministerstwo Robót Publicznych oddało sprawę budowy domów dla K. O. P. w ręce inż. Próchnickiego, rezydującego w Brześciu n. Bugiem. Obecnie jednak postanowiono rozłożyć ciężar budowy na sześć części, tak, że każda dyrekcja Robót Publicznych we własnym zakresie będzie przeprowadzała budowę. Jest to o tyle wskazane, że każdy z dyrektorów robót publicznych lepiej zna swój teren i prędzej będzie mógł dostarczyć materiał do miejsca budowy. Biuro dyr. inż. Próchnickiego znajduje się w stadium likwidacji, która potrwa do końca r. b.

Przewiezienie zwłok ś.p. Kard. Ledóchowskiego.

POZNAŃ, 29.IX. (Pat.) Przewiezienie zwłok ś.p. Kardynała Ledóchowskiego z dworca do Katedry, gdzie nastąpi złożenie na wieczny spoczynek do grobowca było potężną manifestacją katolickich i narodowych uczuć tutejszej ludności, która brała udział w pogrzebie w liczbie kilkudziesięciu tysięcy osób. Domy były udekorowane flagami o barwach narodowych. Wzdłuż ulic ustawiły się organizacje i stowarzyszenia poznańskie, oraz młodzież szkolna. Równocześnie w halach i na peronie dworca podmiejskiego, przystrojonego zielenią i flagami zebrało się liczne duchowieństwo z ks. biskupem Łukom-

odśpiewał „Beati mortui”, poczem wyruszył z dworca obryzmi pochód, który otwierała orkiestra 15 pułku ułanów i dwa szwadrony kawalerji. Dalej kroczyły oddziały młodzieży szkolnej, stowarzyszenia i organizacje ze sztandarami, bractwa, zakony męskie i żeńskie, duchowieństwo świeckie i wreszcie prowadzący kondukt ks. biskup Łukomski w otoczeniu trzech innych biskupów i kanoników. Tuż przed trumną niesiono trzy wieńce, za rydwanem żałobnym zaś kroczyli delegaci szeregu stowarzyszeń, rodzina ś.p. kardynała Ledóchowskiego i przedstawiciele władz. Kondukt zamykała kompanja honorowa piechoty. Około godz. 9 pochód zbliżył się katedry. Wśród bicia dzwo- nów wniesiono trumnę za presbiterjum i złożono ją na katafalku przystrojonym kwiatami. Chór katedralny odśpiewał „Sub veite” poczem całe duchowieństwo zaintonowało „Witaj Królowo” oraz „De profundis”. Po zakończeniu ceremonji żałobnej liczne rzesze ludności przeszły przed trumną.

Komunikacja telefoniczna Polski z Z.S.S.R.

WARSZAWA, 29.IX. (Pat.) Dn. 27 września r. b. p. minister Międziński przyjął na audjencji delegatów komisarjatu ludowego poczty i telegrafów ZSSR. w osobach pp. Boczarowa, Szafranowskiego i Medenowa, którzy przybyli do Warszawy celem ostatecznego porozumienia się co do szczegółów zaprowadzenia bezpośredniej komunikacji telefonicznej między niektórymi miastami ZSSR i Polska.

Zapowiedziany przyjazd Woldemarasa do Berlina

BERLIN, 29.IX. (Pat.) Premier litewski Woldemaras przybyć ma do Berlina nie w piątek, jak poprzednio podawano, lecz w sobotę. Woldemaras przyjedzie z Rzymu, gdzie podpisał z Włochami traktat handlowy oraz konordat z Watykanem. Jak oświadcza, „Vossische Ztg” przedmiotem rozmów będzie kwestja klajpedzka, a w szczególności sprawa wydalenia obywateli niemieckich z terenu klajpedzkiego. Poza- tem ma być rozważany cały kompleks zagadnień, związanych ze stosunkami niemiecko-litewskimi. Wynik rozmów obecnych ma być ustalony w formie protokołu, który aż do chwili zawarcia traktatu będzie regulował w sposób wiążący stosunki niemiecko-litewskie.

Wykluczenie opozycjonistów z partji komunistycznej.

MOSKWA, 29.IX. (Pat.) Biuro prasowe ogłosiło uchwałę prezydium moskiewskiej komisji kontrolującej stronnictwa komunistycznego, co do wykluczenia 14 opozycjonistów ze stronnictwa z powodu założenia tajnej, wrogiej stronnictwu organizacji, zamierzającej, wspólnie z grupą bezpar-

Stresemann o stosunkach z Francją.

PARYŻ, 28.IX. (Pat.) „Petit Parisien” zamieszcza wywiad swego korespondenta genewskiego z ministrem Stresemannem. Minister podkreślił z zadowoleniem lojalność stosunków, jakie łączą delegację francuską i niemiecką w Genewie i wyraził przytem życzenie, aby współpraca obu delegacji zacieśniła się coraz bardziej we wszystkich dziedzinach gwoi doprowadzenia do rozwią-

Sprawa pożyczki dla krajów i miast niemieckich

BERLIN, 29.IX. (Pat.) „Vorwaerts” występuje ostro przeciwko wpływom, jakie wywiera obecnie Bank Rzeszy na sprawę pożyczek zagranicznych i oświadcza, że w praktyce wytworzyła się obecnie dyktatura finansowa Banku Rzeszy. „Vorwaerts” żąda skasowania t. zw. urzędu opiniodawczego w sprawie pożyczek zagranicznych i zwraca uwagę na to,

Zatarg pomiędzy państwami bałkańskimi.

ATENY, 28.IX. (Pat.) Dowódca piątego korpusu potwierdza wiadomość o aresztowaniu w Salonikach trzech komitadży bułgarskich, którzy nosili się z zamiarem wysadzenia w powietrze budynek konsulatu serbskiego, ponad

Zajścia na granicy grecko-bułgarskiej.

BIAŁOGROD, 29.IX. (Pat.) Na rynku w Salonikach aresztowano dwóch członków komitadży bułgarskich, którzy planowali szereg zamachów. Znalezione przy nich po jednej bombie i jednej maszynie piekielnej. Przesłuchani podali, że przybyli do Salonik, aby wysadzić w powietrze konsulat jugosłowiański, następnie aby ude- sić do Białogrodu i do Scoplie i wysadzić tam w powietrze konsulat grecki. W ten sposób miał być wywołany konflikt między Grecją a Jugosławją. Z Aten donoszą, że komitadże zamierzali wysadzić w powietrze nietylko konsulat jugosłowiański, lecz także magazyny amunicyjne w Salonikach. Przedsięwzięcie najostrożniejsze zarządzenia, aby zabezpieczyć te objekty.

Wiadomości telegraficzne.

Echa sprawy Sacco i Vanzetti.
NOWY-YORK, 29.IX. (Pat.) Panna Vanzetti siostra straconego anarchisty odjechała wczoraj na okręcie „Mauritania” do Włoch zabierając ze sobą część połączonych prochów Sacco i Vanzettiego.
Rekordy lotnicze.
LONDYN, 29.IX. (Pat.) Lotnik angielski, por. Bentley, który dokonał w pojedynkę przelotu z Londynu do Capetown na przestrzni około 12.800 km. zdobył jednocześnie dwa rekordy: najdłuższego lotu w pojedynkę i najdłuższego lotu na samolocie lekkiego typu „Mot”. Silnik, którym posługiwał się Bentley należy do systemu 27-konnego Cyrusa.
Związek Ludowo-Narodowy.
Sekretarjat Z.L.N. zawiadamia, że w niedzielę dnia 2 paźdz. odbędzie się odczyt w sali przy redakcji „Dziennika Wileńskiego” o godz. 1 1/2, na temat: **„CO TO JEST NARÓD”**. Wejście dla członków bezpłatne. Nieczłonkowie wcześniej mogą nabyć karty wstępu w Redakcji „Dziennika Wileńskiego” od godz. 9 rano codziennie.

BYLE HANDEL SZEDŁ.

W tych dniach ukazała się w Warszawie zarówno jak i w innych większych miastach ulotka nielegalna p. t. „Prawda o gen. Zagórskim” zawierająca niezmiernie sensacyjne wiadomości o rzekomem zamordowaniu generała. Jeżeli nawet dopisek, iż ulotka ta sporządzona została i rozsiłana w dziesięciu tysiącach egzemplarzy odpowiada prawdzie, to ilość taka jak na rozległe, trzydziestomilijonowe państwo nie jest wielka. Tylko poszczególne, wybitniejsze jednostki oraz redakcje pism i niektóre instytucje otrzymały ten memoriał. Wobec ogromnego zainteresowania panującego wśród najszerszych warstw sprawą zaginionego generała, było więc rzeczą bardzo pożądaną dla każdego dziennika podzielić się z czytelnikami swymi treścią owej ulotki.

Nie uczyniło tego żadne z pism narodowych, uważając, iż rozpowszechnianie wiadomości niezmiernie sensacyjnych, lecz nie stwierdzonych i niewiadomo z jakiego pochodzących źródła, wywołać może zamęt i szkodliwe wzburzenie opinii. Część prasy naszej (w tej liczbie i „Dziennik Wileński”) ograniczyła się do podania suchej notatki o ukazaniu się podobnej, nielegalnej ulotki, przyczem zaznaczono jedynie, że krepowanie prasy legalnej musi wypłynąć na pojawienie się i rozwój literatury nielegalnej.

„Gaz. Warsz. Por.” podając również krótką jedynie wiadomość o ukazaniu się wspomnianej ulotki dodaje od siebie następującą uwagę:

„Memoriał zawiera opis rzekomych losów zaginionego gen. Zagórskiego, snując wersję tak potworną, że trudno jej dać wiary. Z uwagi jednak, że cytowane tam są nazwiska, byłoby rzeczą ze wszechmiar wskazaną, by władze śledcze zechciały te osoby zbadać i w sposób oficjalny zaprzeczyć pogłoskom, które wczoraj rozeszły się w Warszawie z niebywałą szybkością. Bawiem memoriał nieznanych autorów krąży z rąk do rąk, a już wczoraj zaczęto go przepisywać w celu dalszego rozpowszechniania.”

Inaczej postąpiła prasa „sanacyjna”, ta bowiem „zna się na interesie”. „Kurjer Wileński” wचाł od razu dobry interes: -przedrukowanie choć częściowo ulotki niewątpliwie wpłynie bardzo dodatnio na powiększenie nakładu. Byle handel szedł!

Wprawdzie pismu sanacyjnemu nie bardzo wypada podawać wiadomości tak bezwzględnie bijące wprost w porządku sanacyjnego.

Na wszystko są jednak sposoby „człob niewinność” sobiustki i kapital priobrestki”. Tak np. urządzają się wszelkiego rodzaju „czerniaki” i im pod. szmaty brukowe: drukują bez żenady najczarniejszą, najohydniejszą pornografię, dodając dla zachowania pozorów gdzieś na końcu pobożne westchnienie lub moralną sentencję o upadku obywatelskości—no i wszystko jest w porządku.

Podobnie postąpił „Kur. Wil.” Z tytułował artykuł swój szumnie „Lajdactwo”, na wstępie — ni przypiął ni przylatał — wylewa na „endecję” parę kubiów pomyli, których oczywiście nie brakuje w rymszkotem piśmiśle, zaś zawodowych oszczerców i infamistów wśród kolegow z St. Płockiego, trzydziestokrotnie skazanego za dyfamację, nie trzeba szukać ze świecą.

Po takim też wstępie już z czystym sumieniem przedrukowuje najbardziej jaskrawe ustępy ze wspomnianej ulotki. Ponieważ dzięki „Kurjerowi” stały się one drogą legalną wiadomości szerszej publiczności, nie popelnimy nie-

dyskrekcji przedrukując je za „Kurjerem” dla scharakteryzowania jaką to strawa sensacyjna raczy nasz organ sanacyjny swych czytelników:

„Zagórskiego przywieziono z Wilna do Warszawy do mieszkania plk. Sławka, a następnie do lokalu „Strzelca” przy ul. Dobrej Nr. 2, gdzie „zbiry rzucili się na generała Zagórskiego, bijąc go, gdzie popadło. Z pokoju, gdzie mord się odbywał, dochodziły głosy walki, gdyż gen. Zagórski bronił się zaciekle”. „Generała Zagórskiego wyniesiono wreszcie po bezskutecznych torturach do samochodu i wywieziono do fortu Legionów. Podłoga, stoły i krzesła w lokalu „Strzelca” kazał major Wenda wyszorować z krwi, tłumacząc, że w pokoju tym zaszła nieszczęśliwa wypadek”. I dalej: „Generał Włodzimierz Zagórski został zamordowany...”. „Złotki generała Zagórskiego obciążono kamieniami i zmasakrowane wrzuciono do Wisły pod Wilanowem”.

„Tylko naród niedołęgow i tchórzów znośić może rządy takich kajdaniarzy!”.

„Kurjer Wileński” zaprzecza oczywiście powyższym wiadomościom, zaprzeczając jego dotychczasowe twierdzenia i twierdząc, że w gruncie dość podrzędnych, że mianowicie

„Strzelec” nie mieści się w Warszawie przy ul. Dobrej i takiej ulicy nie ma w ogóle na Pradze, a tylko w Warszawie, że żaden kpt. Płaskowski nie był nigdy szefem II Oddziału D. O. K. Wilno, gdyż w Wilnie D. O. K. nie istnieje, że mjr. Wenda jest adiutantem Marszałka, ale nie należy do żadnej jego ochrony, gdyż takiej nie ma, wreszcie, że kpt. a nie mjr. Handt jest oficerem żandarmerji, a nie członkiem Korpusu Sądowego.

Na bardziej stanowcze zaprzeczenie tego, co stanowi nie szczególne lecz istotną treść wiadomości podanej przez ulotkę—mianowicie zamordowanie gen. Zagórskiego — „Kurjer” nie zdobył się, co jest zupełnie naturalne: wobec braku jakichkolwiek konkretnych wiadomości, dotyczących tej zagadkowej sprawy, wszelkie rzeczowe zaprzeczenie najbardziej nawet fantastycznych i nieprawdopodobnych wersji czy pogłosek jest niemożliwym, jedyną zaś właściwą drogą była ta, jaką obrała prasa narodowa: mianowicie nie dopomagać szerzeniu się niesprawdzonych i niewiadowanego pochodzenia wiadomości przez ich przedrukowywanie, przy jednoczesnym domaganem się uspokojenia opinii drogą chociażby częściowego ujawnienia dotychczasowych rezultatów śledztwa.

„Kurjer” postąpił inaczej, raz jeszcze jaskrawie ujawniając etykę prasy sanacyjnej, która krzycząc głośno o „uzdrowieniu”, jednocześnie żeruje na najbardziej ryzykownej sensacji. Byle handel szedł!

Na zakończenie jeszcze drobna uwaga: onegdajszy numer „Dziennika Wil.” został jak wiadomo skonfiskowany za artykuł skierowany przeciwko Metodystom. Konfiskatę uzasadniono paragrafem 129, który mówi o wzbudzeniu nienawiści jednej części ludności przeciwko drugiej.

Gdy organ sanacyjny z planą na ustach miota najbezpieczniejsze kłamstwa i oszczerstwa przeciwko najliczniejszemu stronnictwu ludowo-narodowemu, reprezentującemu większość narodu—w tem p. cenzor nie dopatruje się „wzbudzenia nienawiści jednej części ludności przeciwko drugiej!”.

Widocznie są dwie miary. J. O.

Na przyszłość najbliższą.

Warszawa, 28 września.

Jasnym promykiem wśród tajemnicy, pokrywającej zamierzenia rządowe, stały się wynurzenia p. wojewody lwowskiego, Dunina-Borkowskiego, złożone na łamach głównej półurzędówki. Dotyczy one taktyki rządu wobec zagadnienia reformy ordynacji wyborczej, zamiarów rządu co do najbliższej kampanji wyborczej i wreszcie szkieletu pewne perspektywy na przyszłość.

P. Borkowski twierdzi, że „rząd nie może brać żadnej odpowiedzialności za dokonanie zmiany ordynacji wyborczej; powinien to uczynić przyszły sejm, powinien to uczynić naród”.

Wyznanie to jest niezwykle wymowne i wiele mówiące. Można było przypuszczać, iż rząd, który podczas całej walki w komisji konstytucyjnej o zmianę ordynacji wyborczej, ograniczył się jedynie do roli obserwatora, nie zechce angażować się osobliwie w walce, któreby mu sprawiły trudności ze stronnictwami lewicowymi, na jakich mimo wszystko się opiera.

Rola obserwatora jest wprawdzie wygodna, ale oportunistą taki nie jest na daleką przyszłość. Warto przypomnieć, iż tak samo podczas walki o zmianę Konstytucji latem 1926 r., gdy stronnictwa narodowe wysunęły szereg wniosków, regulujących stosunek władzy wykonawczej do ustawodawczej, gdy w swych wnioskach poszły dalej w zmianie ustroju, aniżeli propozycje rządowe min. prof. Makowskiego — rząd ogłosił także desinteresement, wskutek czego wnioski nie znalazły potrzebnej większości. Jaki skutek? Teraz nikt inny, tylko partja rządowa, partja pracy, wysuwa postulaty zmiany ustroju...

Powierzenie zmiany ordynacji wyborczej przyszłemu parlamentowi, wybranemu przy obecnym regimie, nie wróży powodzenia. Doświadczenia wyborów samorządowych wykazały, że reprezentacje wychodzą z wyborów rozbite, o żadnych większościach mowy nie ma, natomiast do głosu coraz silniejszego przychodzą mniejszości narodowe i czynniki

pod względem państwowym niepewne. Przyszły sejm ma — w myśl postanowień Konstytucji — dokonać zmian Konstytucji na podstawie zwyczajnej większości głosów. Ma przeto dokonać o wiele ważniejszego zadania, aniżeli reforma wyborcza.

Z góry można wyrazić przekonanie, iż rachuby na możliwość pracy pozytywnej w przyszłym sejmie okazały się całkowicie złudne. Sejm będzie szarpany jeszcze większymi niż dotąd walkami. Przed władzą wykonawczą jak i przed całym społeczeństwem stanie konieczność dokonania zmian.

Tu jest punkt najtrudniejszy. W jakiej formie zmiany te przeprowadzić? W jakim kierunku? Oddawna kursowały głuche wieści na ten temat. Po raz pierwszy w wywiadzie p. Borkowskiego znajdują one swe ujęcie jasne. P. Borkowski mówi: „powinno to uczynić naród...”, „zmiana ordynacji wyborczej powinna pójść w kierunku syndykalistycznym”.

Są to koncepcje, podsuwane sferom kierowniczym przez koła konserwatywne. Stańczycy krakowscy, jak i wszyscy liberali, którzy początkowo tak zaciekle zwalczażyli Mussoliniego, teraz zaczęli zalecać jego pomysły do naśladowania. „Robotnik” nawet doniósł raz ogólnikowo, iż rząd, względnie ministerjum spraw wewnętrznych, miało wysłać do Włoch „na naukę” jakichś ekspertów.

Wiadomo nam pozytywnie, na podstawie rozmów z czynnikami odpowiedzialnymi, zasiadającymi w rządzie, iż kwestja reprezentacji zawodowej jest bardzo poważną brana w rachubę. Wpróż wszakże czynniki rządowe chciałyby dokonać ostatniej próby, czy nie udałoby się przeprowa-

dzić tych zamysłów przez parlament. Jeżeli następny parlament okaże się niezdolny do pracy, to wtedy...

Teraz musiałoby nastąpić to, co p. Borkowski eufemicznie określa: „uczyni to naród”. O zastosowaniu referendum co do zmiany Konstytucji czy też co do zmiany ordynacji wyborczej nie raz mówiono w poufnych pogawędkach. Legalizuje te pogawędki oświadczenie wojewody lwowskiego. Widocznie sfery rządzące poważnie biorą koncepcję referendum, skoro wysoki urzędnik daje temu wyraz.

Stoimy tedy wobec poważnych posunięć w dalszej przyszłości. To etap dalszy rozwoju rzeczy, bo na dzisiaj, na jutro najbliższe program rządu bardzo prosty: dokonanie wyborów, podczas których rząd liczy się z możliwością uzyskania takiego układu sił, któryby pozwolił mu na wykonanie jego zamierzeń. Liczy tu na współdziałanie wszystkich sił, które, jak mówiły rezolucje partji pracy — „stoją na gruncie ideologii marszałka Piłsudskiego”. Konkretnie dla województwa wschodniego p. Borkowski stawia listę: sanator, przedstawiciel mniejszości, np. undowice (jest to jedno ze skrajniejszych stronnictw ukraińskich) wreszcie zachowawca-ziemianin.

Czy taka koncepcja, takie współdziałanie czynników różnych odpowiada woli i pragnieniom społeczeństwa? Czy pod jednym sztandarem pójdzie do urny wyborczej Polak, ziemianin i undowice, a więc przedstawiciel partji, w stosunku do państwa polskiego reprezentującej irredentę ukraińską?..

Odpowiedź na to każdy obywatel znajdzie łatwo w swoim sumieniu. N. W.

Echa onegdajszej konfiskaty „Dziennika Wileńskiego.”

Wczoraj otrzymaliśmy z Komisarjatu rządu pismo następujące:

Komisarz Rządu
na m. Wilno

Dnia 29 września 1927 r.
Nr 6020/IV

W odpowiedzi należy powoływać się na powyższy Nr i datę

Do Pana Red. Odpow. Stanisława Kodzia

Redakcja Czasopisma „Dziennik Wileński”
Dominkańska 4.

Na zasadzie ostatniego ustępu art. 73 Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 10.V.27 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 45, z dn. 24.V.27 r.) niniejszym zawiadamiam, że zająłem nakład czasopisma „Dziennik Wileński” Nr. 221, z datą 28.IX.27 r., za umieszczenie w tym numerze artykułu p. t. „APOSTOŁOWIE”, który zawiera cechy przestępstwa z art. 154, 129 K. K., art. 50 p. 3 Rozp. Prezydenta Rzplitej o prawie prasowym i art. 1 Rozp. Prez. Rz. z dn. 10.X r. b. o rozpowszechnianie nieprawdziwych wiadomości.

P. o. Komisarza Rządu
Strzebiński.

jak bardzo małą jest znajomość prawa wśród urzędników komisarjatu rządu.

Tak w ciągu 24 godzin przeskoczył z jednego artykułu na drugi to szuka nielada.

W dodatku, w piśmie powyżej przytoczonym, znajdujemy powołanie się na dekrety prasowe ogłoszone w „Dzienniku Ustaw” Nr. 45 z roku bieżącego.

Jest faktem notorycznie znany, że dekrety te nie obowiązują, wobec uchylenia ich przez Sejm. Komisarjat rządu, jak widać nie uznaje mocy prawnej uchwały Sejmu.

W tej sprawie niewątpliwie wydadzą orzeczenie decydujące niezawisłe sądy Rzeczypospolitej, które całą sprawę rozstrzygną, oby jaknajrychlej.

Kf.

Z całej Polski.

Wysiedleni monarchiści znajdują się nadal w Tczewie.

Wysiedleni z Wilna monarchiści znajdują się nadal w Tczewie. Rząd czechosłowacki zgodził się udzielić im prawa azylu, jedynie pod warunkiem, iż utrzymywali ich będzie rząd polski. Władze Gdańska jedynie zezwoliły na zamieszkanie na terenie wolnego miasta Aksamow, jako przedstawicielowi przedsiębiorstwa senatora Jowelowskiego. Aksamow będąc w Wilnie również był przedstawicielem tej firmy.

Międzynarodowy akademicki kongres misyjny w Poznaniu.

Dnia 29 b. m. w drugim dniu obrad międzynarodowego akademickiego kongresu misyjnego w Poznaniu odbyło się przed południem zebranie sekcji akademickiej. Na zebraniu tem ks. dr. Freytag z Padernonu wygłosił referat o celach i środkach ruchu misyjnego, a student medycyny Konczal, referat o medycynie na usługach misji. O godz. 3-ej popołudniu odbyło się drugie posiedzenie zjazdu w sali uniwersyteckiej.

Na wstępie odczytano liczne depesze i listy z życzeniami dla zjazdu, nadeszłe między innymi od p. Prezesa Rady Ministrów Marszałka Piłsudskiego, kilku przedstawicieli episkopatu, którzy nie mogli przybyć na kongres. Z kolei przemawiali uczestnicy kongresu przybyli z Węgier, Austrii, Belgii i t. p. Poczem ks. Liko wygłosił referat p. t. „Dzieje misyjny Polski”. Następnie przewodniczący dr. Dembiński odczytał w języku polskim telegram Ojca Św. przesłany kongresowi i zaproponował wysłanie telegramów hołdowniczych do Ojca Św. i Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Propozycje te zostały przyjęte przez aplaudację. Obrady przerwano o godz. 6-ej wiecz., aby uczestnicy zjazdu mogli wziąć udział w przeżyciu w zwołk ś. p. kardynała Ledóchowskiego z dworca do katedry.

INTERNAT

dla panienek kształcących się w zakładach naukowych w Wilnie otworzyły Siostry Misjonarki Św. Rodziny przy ul. Wileńskiej Nr. 15, m. 1, tudzież, PRZEDSZKOLE dla dzieci od 4—7 lat.

Warunki do omówienia na miejscu codziennie od godz. 10 — 12 rano i od 2 — 5 po poł.

Od Administracji

Wszystkich prenumeratorów naszych, zwłaszcza zamiejscowych, uprzejmie prosimy o wpłacenie prenumeraty na miesiąc październik dla uniknięcia niepożądaney przerwy w wysyłaniu pisma.

KRONIKA.

Z miasta.

— **Sprawa rezerwy zbożowych w Wilnie.** Jak się dowiadujemy w dniu dzisiejszym mają przybyć z Warszawy do Wilna przedstawiciele Centrali Banku Rolnego, wraz z jednym z członków międzyministerjalnej komisji do spraw utworzenia rezerwy zbożowych. Celem ich przyjazdu jest zorganizowanie, w porozumieniu z wileńskimi władzami administracyjnymi i komunalnymi odpowiedniego aparatu dla stworzenia rezerwy zbożowej, z której korzystaloby Wilno i województwo wileńskie. (z)

— **Mięso potaniało.** W ciągu bieżącego tygodnia wskutek większego napływu mięsa, zanotowano na rynku mięsnym ogólne potanie mięsa w detalu i hurtie przeciętnie od 5—15%. (z)

— **Zwiększona praca rzeźni miejskiej.** W ciągu bieżącego miesiąca zanotowano znaczne zwiększenie uboju bydła rogatego i nierogacizny w rzeźni miejskiej w Wilnie. I tak w miesiącach letnich bito przeciętnie 10 — 15 sztuk dziennie, obecnie liczba ta wzrosła do 75 — 100 sztuk w ciągu dnia. (z)

— **Strajk bankowców żydowskich częściowo zlikwidowany.** W dniu onegdajszym wybuchł w Wilnie strajk pracowników banków żydowskich, na tle ekonomicznym. Strajkujący żądają od pracodawców podwyżki plac o 25 procent na co ci zgodzić się nie chcą. W dniu wczorajszym strajk częściowo został zlikwidowany.

Zaznaczyć należy, że praktyczni strajkujący synowie Izraela wybrali sobie na czas strajku właśnie okres świąteczny, gdy banki żydowskie nie są prawie czynne ze względu na brak interesantów. (z)

Sprawy miejskie.

— **W sprawie przymusu kanalizacyjnego.** W związku z projektem wprowadzenia w życie przymusu kanalizacyjnego w skróconym terminie, Magistrat zarządził by wydział kanalizacyjny sporządził plany kanalizacyjne we wszystkich posesjach dotąd nieskanalizowanych.

Po przeprowadzeniu tych robót, sprawa pójdzie dalszym torem po przez komisję radzieckie i wróci do Rady pod ostateczne uchwały. (r)

— **Jak będą zatrudnieni robotnicy miejscy.** Dotychczas Magistrat zatrudniał przy robotach miejskich stale jednych i tych samych robotników bezrobotnych, co dzieło się z krzywdą innym bezrobotnych.

Obecnie w porozumieniu z Państw. Urz. Pośr. Pracy wprowadzony będzie system przyjmowania bezrobotnych do robót miejskich grupami kolejno na 2 do 3 miesięcy każda. W ten sposób co jakiś czas wszyscy bezrobotni będą pracowali. (r)

— **Konkurs na dzierżawę kiskarni przy rzeźni miejskiej.** Wobec ogólnego niezadowolenia zarówno ze strony zainteresowanych, jak również i Magistratu z powodu warunków na jakich obecnie kiskarnia przy rzeźni miejskiej jest eksploatowana przez niejakiego Szejdemana, w pierwszych dniach października będzie ogłoszony przetarg publiczny na dalszą dzierżawę tego przedsiębiorstwa.

Sprawa tą, jak wiemy, interesuje się żywo cech rzeźników i pewnie będzie umiał włączyć pod swe fachowe kierownictwo. (r)

— **Kto otrzymał dostawę oleju dla elektrowni.** Wczoraj w Magistracie odbył się przetarg na dostawę dla elektrowni miejskiej 30,000 kg. oleju gazowego. Do przetargu przystąpiło 8 firm, w czem dwie wileńskie.

Dostawę poruczone firmie wileńskiej „Stander St. Nobel”, która zaofiarowała najniższą cenę, a mianowicie 28 zł. 68 gr. za 100 kg. oleju z dostawą do elektrowni. (r)

— **Darmowe obiady.** Ilość wydawanych przez Magistrat darmowych obiadów z kuchni Nr 3 dla inteligencji została zmniejszona z 300 na 110. (i)

Sprawy administracyjne.

— **Zmiana personalna.** Dyrektor Lasów Państwowych w Wilnie, p. Władysław Grzegorzewski otrzymał od P. Ministra Rolnictwa delegację do Poznania z poleceniem objęcia czasowego kierownictwa tamtejszej Dyrekcji La-

sów aż do odwołania. W czasie nieobecności Dyrektora p. Grzegorzewskiego, Kierownictwo Dyrekcji Lasów w Wilnie sprawować będzie Wice-Dyrektor Lasów p. Marjan Hoppen.

— **Licencja ogierów.** Urząd Komisarza Rządu podaje do wiadomości właścicieli ogierów, że w dniu 26.X. r. b. o godzinie 8-ej rano na placu Ponarskim odbędzie się licencja wszystkich bez wyjątku ogierów, które mają ukończone 3 lata lub 3 lata w roku bieżącym ukończyć, nie wykluczając tych, które otrzymały świadectwo uznania II-ej i III-ej kategorii.

Dopuszczenie ogierów nielicencjonowanych do klaczy będzie karane grzywną w wysokości od 5 — 200 złotych względnie aresztem do 10 dni lub pociąganie do odpowiedzialności sądowej z mocy art. 138 k.k.

— **Inspekcja funduszu bezrobocia.** W dniu wczorajszym przybyła z Warszawy do Wilna specjalna komisja z ramienia Głównego Funduszu Bezrobocia w Warszawie, która przeprowadziła w biurach Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Wilnie szczegółową inspekcję, która wykazała dobre funkcjonowanie urzędu. (z)

— **Modelarnia Lotnicza.** Zarząd Komitetu Wojew. Wileńskiego L. O. P. P. uruchamia z dniem 3.X. b.r. przy Gimnazjum im. J. Lelewela w Wilnie modelarnię lotniczą. Prace w modelarni odbywać się będą w dwóch grupach. Grupa A. dla nowostępujących i grupa B. dla uczniów zeszlatorczyń. Do grupy A. przyjmowani będą uczniowie od III klasy Gimn. lub 6 oddz. szkoły powszechnej. Zajęcia odbywać się będą cztery razy tygodniowo w godzinach wieczorowych. Zajęcia praktyczne uzupełnione będą popularnymi wykładami z teorii budowy płatowców i modeli, budowy silników, teorii lotu i aerodynamiki. Zapisy przyjmowane są w modelarni w Gimnaz. im. J. Lelewela. Wpisowe na kurs 2 zł. oraz opłata miesięczna na materiały 2 zł.

Sprawy kolejowe.

— **Zawody konkursowe Kolejowych Straży Pożarnych dyrekcji K. P. Wilno.** W dn. 25 b.m. odbyły się te zawody, na które przybyło do Wilna 48 drużyn pożarnych w składzie 730 osób oraz sześciu orkiestr. Z pośród stojących do zawodów otrzymała pierwszą nagrodę Straż Pożarna z Warsztatów Kolejowych Brześć II drugą nagrodę Straż Parowozowni Wilno, trzecią Straż Parowozowni Białystok i czwartą Straż Parowozowni Wolkowsk.

— **Zjazd inżynierów.** Dnia 2, 3 i 4 października r. b. w Krakowie odbędzie się siódmy doroczny zjazd inżynierów kolejowych, na który z Wileńskiej Dyrekcji Kolejowej wyjedzie w dniu dzisiejszym 37 inżynierów. (i)

— **Bezpośrednia komunikacja.** Wobec różnicy pomiędzy szerokim torem rosyjskim a węższym polskim towaru, które idą z Rosji Sowieckiej do Polski jako też i z Polski do Rosji, muszą być na granicy przeladowywane z wagonów do wagonów, co pociąga za sobą wiele niedogodności. Obecnie w Warszawie odbywa się konferencja w sprawie bezprzeladunkowej komunikacji towarowej za pomocą osi podtaczanych. Przy takim sposobie komunikacji na granicy, będą zmieniane tylko osie, zaś wagony bez przeladowania będą kursowały rosyjskie w Polsce, a polskie w Rosji. Wagon rosyjskie na węższych osiach mogą chodzić po całej Polsce z pod zaboru rosyjskiego. Natomiast w Poznaniu i Malopolsce wagony te kursować nie mogą, gdyż zawadzałyby o słupy, barjery i t. pod. (i)

Sprawy szkolne.

— **Zmiany w Kuratorjum wileńskim.** W związku z szeregiem reorganizacji terytorjalnych okręgów szkolnych utworzono na całym terenie państwa polskiego t. zw. Kuratorja rejonowe dla administracji szkolnictwem zawodowym. Są one niezależne od obszaru Kuratorjum. Utworzono ich 5, między innymi w Wilnie. Wileńskie Kuratorjum rejonowe obejmować będzie województwa wileńskie, nowogródzkie i poleskie. (z)

— **Nowi referenci w Kuratorjum wileńskim.** Minister wyznaczył referentów i oświecenia publicznego przeniósł ze zlikwidowanego

Kuratorjum Białostockiego do Kuratorjum Wileńskiego okręgu szkolnego na równorzędne stanowiska referendarzy: Bronisława Sienkiewicza w VIII st. służb. i Edwarda Sroczyńskiego w IX st. służb. (z).

Sprawy wojskowe.

— **Zbiórka na rzecz powozian.** D. O. W. wydało rozkaz rozpoczęcia zbiórki ofiar na rzecz powozian w Małopolsce. Jednocześnie z tem został wydany rozkaz udzielenia dłuższych urlopów do 4 tygodni) niezawodnym szeregowcom, pochodzącym z nawiedzonych powozian rejonów.

— **Od 15-go października będzie zimno.** Władze wojskowe wydały rozkaz, aby oddziały wojskowe uważały dzień 15 października, jako rozpoczęcie się okresu zimowego.

— **Odwach—przyszła siedziba komendy garnizonu.** W najbliższych dniach komenda garnizonu zostanie przeniesiona do gmachu przy ul. Antokolskiej Nr. 7, gdzie mieścił się odwach garnizonowy.

— **Podwyższenie djet służbowych.** Ministerstwo spraw wojskowych wydało rozporządzenie djet służbowych dla szeregowych i oficerów, ogółem o 45 procent od dotychczasowych.

Jak się dowiadujemy, ministerstwo spraw wewnętrznych postanowiło, w ślad za tem, ustanowić podwyżkę djet służbowych dla urzędników administracyjnych i funkcjonariuszy policyjnych. (z)

— **Odprawa komendantów posterunków.** W dniach 30 września i 1 października r. b. odbędą się odprawy komendantów posterunków policji państwowej powiatu Wileńsko-Trockiego. Oprócz dwóch odbędzie się wykład z zakresu służby bezpieczeństwa publicznego, prowadzonej przez oficerów policji. (z)

— **Inspekcja granicy.** Dowódca 6 Brygady Korpusu Ochrony Pogranicza, pułk. Górski, w dniu wczorajszym wyjechał na inspekcję linii granicznej w kierunku Olikienki. Inspekcja potrwa prawdopodobnie 5 dni. (z)

Sprawy robotnicze.

— **Zasiłki trzeba będzie odpracować.** Wobec tego, że wielu bezrobotnych pobiera zasiłki z biura funduszu bezrobocia, chociaż mają zatrudnienia, przeto powstał projekt by wszyscy ci bezrobotni, którzy pobierają zasiłki, odpowiednią ilość godzin odpracowali przy robotach miejskich.

Przymus ten będzie stosowany zarówno do robotników fizycznych, jak też i do pracowników umysłowych. Tym ostatnim będą wyznaczane odpowiednie dla nich zajęcia.

W sprawie tej, celem omówienia szczegółów, zwolane będzie niebawem w urzędzie Wojewódzkim posiedzenie z udziałem przedstawicieli P. U. P. B. F. B. i Magistratu. (r.)

— **Wyplata zasiłków odłożona.** Mająca się odbyć wczoraj wyplata zasiłków dla pobawionych pracy pracowników umysłowych, korzystających z pomocy doraźnej, ze względu od Obwodowego Biura Funduszu Bezrobocia niezależnych, została odłożona do dnia dzisiejszego do godz. 12 w południe. Wyplata odbędzie się w szybszym niż dotychczas tempie ze względu na uruchomienie trzech kas, przy okienkach w lokalu Funduszu Bezrobocia przy ul. Subocz Nr. 20-a. (z)

— **Przedłużenie ustawy o zabezpieczeniu na październik.** Biuro Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Wilnie otrzymało z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej zawiadomienie o przedłużeniu ustawy o zabezpieczeniu na miesiąc październik dla tych robotników pobawionych pracy, którzy wyczerpali ustawowy okres pobierania zasiłków z Państwowego Funduszu Bezrobocia. (z)

— **Kto może otrzymać pracę?** Do Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Wilnie zgłoszono zapotrzebowanie na następujące wolne miejsca: w dziale robotników wykwalifikowanych 27 robotników na wyjazd na prowincję do nadleśnictwa Słonimskiego z własnymi narzędziami do rąbania drzewa. (z)

Handel i przemysł.

— **Handel drzewny na Wileńszczyźnie.** Na rynku drzewnym w Wileńszczyźnie panuje w dalszym ciągu bardzo ożywiony ruch, co przypisać należy w dużej mierze pomyślniej koniunkturze wywozowej. Ceny mają tendencję wybitnie zwykłą. Ceny na drzewo z lasów państwowych w ciągu dwóch ostatnich miesięcy podniosły się o 30 procent, kopalniaki o 5, a drzewo tarte o 10 procent. Wskutek silnego wywozu drzewa przeważnie w stanie nieobrobionym do Łotwy i Niemiec, odczuć można coraz dotkliwszy brak surowca, który się daje odczuć szczególnie fabrykom pa-

pięru i tartakom. Ostatnio związek właścicieli tartaków w Wilnie zwrócił się do swej centrali w Warszawie z prośbą o interwencję u władz rządowych, by te zaprowadziły wysokie prohibicje dla wywozu na drzewo surowe, gdyż wobec ogołoceń rynku z surowca, położenie tej gałęzi przemysłu jest niesłychanie ciężkie. Właściciele lasów sprzeciwiają się jednak temu, twierdząc że przy obecnej koniunkturze kalkuluje się przedewszystkiem wywóz drzewa w stanie surowym. (z)

Pocztą i telegraf.

— **Reklamacje przesyłek pocztowych.** Wobec częstych reklamacji, które publiczność wnosi bezpośrednio do wyższych instancji pocztowych, Ministerstwo Poczt i Telegrafów wydało obwieszczenie w którym wyjaśnia, że w myśl przepisów reklamacje przesyłek pocztowych załatwiają urzędy i agencje pocztowe, które ustalają dokładnie cechy nadania i odesłania reklamowanej przesyłki na podstawie posiadanych dokumentów nadawczych, i następnie stwierdzają los przesyłki. Dyrekcja Poczt i Telegrafów przyjmuje zażalenia publiczności na nieprawidłowe załatwienie reklamacji.

Równocześnie z tem wyjaśnieniem Wileńska Dyrekcja Poczt i Telegrafów otrzymała z Ministerstwa pismo, w którym przypomina, że reklamacja winna być załatwiona najpóźniej w przeciągu 3 dni. W razie niezatwienia reklamacji w tym terminie winni funkcjonariusze pociągani będą do odpowiedzialności dyscyplinarnej. (z)

Z życia stowarzyszeń.

— **Wileńskie Koło Związku Bibliotekarzy Polskich.** W niedzielę dnia 2 października 1927 r. o godzinie 12-tej w południe zwiędzą będą Członkowie Koła Archiwum Państwowe w murach Franciszkańskich w Wilnie.

Punkt zborny ul. Trocka 12, koło Kaplicy Franciszkańskiej.

— **Kursa dla instruktoerek wiejskich** Narodowa Organizacja Kobiet rozpoczyna z dnem 1-go października (w sobotę) Metodyczne Kursy zycia, gospodarstwa domowego i guzikarstwa dla instruktoerek wiejskich.

Kandydatki na kilka jeszcze wolnych miejsc zgłaszać się mogą w sobotę i poniedziałek od godz. 11—1 szej na Bernardyński zauł. Nr. 8, m. 9 do p. Broniewiczowej.

Sport.

— **Ośrodek wychowania fizycznego buduje pływalnię.** Na ostatnim posiedzeniu komitetu wychowania fizycznego postanowiono przystąpić do budowy specjalnej pływalni na Wilji, która służyła żołnierzom, jak i uczniom szkół śródnich, a szczególnie zawodom pływackim. Pływalnia będzie tak urządzona, by zawody mogły się odbywać także i w porcie zimowej. (z)

— **Zawody lekkoatletyczne.** W niedzielę dnia 2 października odbędą się na boisku 6 p. p. Leg. na Antokolu, o godz. 9 rano, zawody lekkoatletyczne harcerzy o mistrzostwo w lekkoatletyce wileńskiej, chorągwi harcerskiej. O godz. 3 po południu na temże boisku zawody lekkoatletyczne pań — wystąpią drużyny kobiece Sokola, Strzelca i żeńskiej drużyny Makkabi. (z)

Sądy.

— **Śledztwo w sprawie aresztowanych posłów Hromady.** W ostatnim tygodniu władze sądowne zbadały kilka osób. Badania te znajdują się w związku z aresztowaniem posłów b. „Hromady.”

Różne.

— **Młoda dziewczyna lat 16** ukończyła szkołę „Caritas” z chlubnym świadectwem, jako wielce zdolna, pracowita i moralna; poszukuje odpowiedniej pracy, ekspedjentki lub pracy domowej. Administracja naszego pisma gorąco i śmiało może ją polecić, udzielając bliższych szczegółów.

Teatr, sztuka i muzyka.

— **TEATR POLSKI (sala „Lutnia”).** Działająca promjera. Niezwykle interesująca zapowiada się wieczór teatralny dzisiejszy, publiczność bowiem będzie miała możliwość zapoznania się z F. Gaudera, autorem francuskim, prawie zupełnie w Wilnie nieznanym. Komedia jego „Nlech żyje miłość” posiada niezmiernie żywą i interesującą akcję.

Kronika policyjna.

— **Zatrzymanie na gorącym uczynku dokonywania kradzieży.** Dnia 27 b. m. Mikołajczyk Franciszek post. Oddziału Konnego zatrzymał na gorącym uczynku kradzieży pakunku z manufakturą z wozu na ul. Ponarskiej zawodowych złodziei Dreko Władysława, zam. przy tejże ul. Nr. 43 i Gryszkiewicza Stanisława, zam. Dobra 2.

— **Rzeczy odebrane od złodziei znajdujących się w policyi.** W Wydziale Śledczym P.P. m. Wilna, ul. Zawalna 56 znajdują się następujące przedmioty: 1 firanka muslinowa, 1 kaftan barchanowy,

Na naszych pograniczach.

Strzały na pograniczu.

W nocy z dnia 27 na 28 b. m. rozległy się w okolicy Orzechowa po stronie sowieckiej gęste strzały karabinowe i strzelano salwami w większych grupach. Strzelania trwała około 45 minut. Chodzą pogłoski, że bolszewicka straż graniczna spotkała się z oddziałem partyzanckim. (z)

Ostrzelanie placówek K. O. P.

W rejonie Prozorok w nocy z dnia 27 na 28 b. m. nieznanymi osobami obrzuć strzałami żołnierza K. O. P. stojącego na granicy. Strzały pchodziły ze strony sowieckiej i oddano je z broni, używanej przez bolszewicką straż graniczną. Jedna z kul przeszła płaszcz żołnierza. (z)

2 kaftany barchanowe, 4 swetry damskie wełniane, 1 para pończoch, 1 para butów męskich z cholewami, 2 kawałki skóry boksowej, 1 para chodaków i 2 miski emaljowane. Wymienione przedmioty zostały skradzione ze sklepu sposobem „Szopenfeld” i poszkodowani proszeni są o przybycie w celu poznania takowych w godz. od 9 do 15-ej codziennie.

W odpowiedzi ministrowi Stresemannowi.

Minister Stresemann zarzucił ostatnio w Genewie niemieckim pacyfistom prof. Foersterowi i Karolowi Mertensowi, że są kłamcami, ponieważ w Niemczech żądza odwetu i militarizm nie istnieją. Przeciwnie — twierdził minister Stresemann — narodowe uczucia niemieckie są nastrojone pokojowo. Karol Mertens w otwartym liście podaje w odpowiedzi Stresemannowi wiązankę ciekawych cytatów, które zdają kłam jego wydomom. Trudno podawać wszystkie, ale wystarczy pars pro toto.

Feldmarszałek von Hindenburg: „Żalonym biadaniem nie załatwisz sprawy. Co było niemieckie musi znowu do Niemiec należeć. Młodzieży niemieckiej, pamiętaj o tem!”

Minister „Reichswehry” dr. Gessler: „Nowoczesna technika szczyli się w ostatnich latach nowymi udoskonaleniami, również w sztuce wojennej. Nietylko w świecie, ale również w Niemczech!”

General von Seeckt: „Musimy pod choinkę stawiać naszym dzieciom ołowiane żołnierzy, ponieważ w ten sposób pracujemy nad niemiecką przyszłością!”

General Salzenberger: „Jesteśmy dzisiaj bezbroni, ale w kleznie trzymamy pięść. Jak Bóg rozkaże, wówczas znajdzie się znowu miecz, którym wywalczymy niemiecką wolność!”

Czasopismo „Wehrwolf”: „Jeżeli Europa nie może bez nas żyć (?) to niech ginie! Jeżeli my chcemy żyć, nie będąc ujarzmieni, to musimy być wolni! Jeżeli nam za ciasno, to musimy zrobić sobie miejsce! Kto nam, pragnącym wolności, stoi w drodze, musi ustąpić!”

„Sojaldemokrata Sollmann: „Nie jestem pacyfistą! W tym świecie wielkie sprawy trzeba rozstrzygać siłą!”

Były major Krüger: „Ze względów strategicznych trzeba wybudować w Fichtwerder most. W oczwianej wojnie z polskimi świniami most w miejscowości Vietz jest niebezpieczny. „Reichswehra” jest tego samego, co ja, zdania!”

Jak to pięknie powiedział p. Stresemann?

„Żądza odwetu i militarizmu w Niemczech nie istnieją!”

ROZMAITOŚCI.

Śmierć kierownika londyńskiej policji kryminalnej.

Przed kilku dniami zmarł w Londynie Mac—Carthy, kierownik policji kryminalnej w Londynie. Nszwisko jego znane było na całym świecie i międzynarodowo rzezimieszkiowie z wielkim respektem odnosili się do „Wielkiego Mac’a”, czując w nim potęgę, spryt i genialny zmysł spostrzegawczy.

Szef policji kryminalnej nie był jednak strasznym człowiekiem. Twarz jego przypominała raczej komika z operetki, niż stróża bezpieczeństwa, a sposób śledztwa Carthy’ego był tak jowiślny i miły, iż zbrodniarze wychodzili z jego biura ubawieni.

Jeden z największych włamywaczy londyńskich, Bolson, wyznał w wywiadzie z dziennikarzem, iż pewnego razu przynął się do okradzenia sklepu jubilerskiego, prostopu z sympatji do Carthy’ego.

Wprawdzie kosztowało go to przyjacielskie wzruszenie aż 4 lata więzienia, ale, jak zapewniał, nie mógł się oprzeć czarowi tego dziwnego człowieka, który sypał anegdotkami i w ciągu dłuższej pogadanki ze zbrodniarzem, wydobyl od niego to, co chciał.

Jemu to zawdzięcza żona milionera amerykańskiego Mrs. E. G. Wallace, odzyskanie naszyjnika pereł, który zginął z jej szczy w sali balowej. Temat ten posłużył później kilku autorom sensacyjnej powieści do napisania książki. Mac—Carthy, przeglądając

karnet balowy pani Walacce, dostrzegł na nim podpis pewnego arystokraty.

Zdawało mu się, iż ten gentleman podpisuje się inaczej.

I istotnie wyszło na jaw, że zaproszony szlachcic nie był obecny na balu, a natomiast wśliznął się tam jego służący i on to był sprawcą kradzieży kosztownego naszyjnika. Drugim takim arcydziełem dedukcji było wykrycie w czasie wojny światowej morderstwa rabunkowego, dokonanego na osobie pewnej bogatej wdowy.

Zbrodniarz pozostawił po sobie ślad w postaci odcisku stopy na ścieżce w ogrodzie. Mac—Carthy przyjrzał się śladowi i rzekł bez namysłu:

— To był żołnierz niemiecki, kulawy na jedną nogę.

Dalsze śledztwo potwierdziło domysły szefa policji. Mordercę znalezione pomiędzy jeńcami.

Do przyjaciół Carthy’ego zaliczał się słynny autor dzieł Sherlocka Holmesa, Conan Doyle.

Pisarz angielski lubił słuchać opowiadań szefa policji, który o swych klientach wyrażał się zawsze z dużym sentymentem, twierdząc, iż wicy przestępcy i zbrodniarze mają na dnie swego serca wiele dobrych instynktów. Gdyby w swoim czasie odpowiednio je rozwijał, byłiby z nich zanczi i szlachetni ludzie.

Niezwykłe a mało znane zawody.

Kilka dni temu w Wiedniu aresztowano za zebraństwo pewną staruszkę. Przed sądem zapytana ją, czemu się trudniła.

— Jestem „lamentierweib” (placząca) — odpowiedziała.

— I to ma być zawód — spytał zdziwiony sędzia.

— A czemu by nie? — wytlomaczyła stara. Jestem zależną od gminy żydowskiej i wypełniam to, co mi każe.

— A cóż takiego wam rozkazuje ta gmina żydowska.

— Plakać... bo zdarza się bardzo często dziś, panie prezydent, że ludzie biorący udział w pogrzebie okazują zbyt wielką obojętność. Jeżeli więc gmina zauważy, że publiczność nie okazuje widocznego żalu po nieboszczyku, posyła po mnie... a ja się modlą i płaczę.

— A czemu nie pracujecie? — O Boże wszystkich bogów — wybuchła stara — czyż to nie jest praca? Od 25 już lat modłę się i lamentuję na zawołanie i to jeszcze za mało!

70 letnia staruszka uwolniono. Dziwny zawód, ale czy takich zawodów mało na świecie? Tajemnica np. jest, że kilka cziogodnych niewiast żyje sobie we Wiedniu w doskonałych warunkach... wymyślając imiona dla noworodków. Nazywają je „specjalistki imienne”. Nie jest bowiem rzadkością, że gdy urodzi się dziecko, rodzice są w kłopotie lub niezgodni ze sobą w sprawie wyboru imienia. Wówczas zanosi się maleństwo do „specjalistki imiennej”, która bada, stwierdza barwę oczek, kształt noska, informuje się o stanowisku społecznym rodziców i wybiera imię dla maleńgo stworzonka, zapewniając, że to imię tylko nadaje się i że ono przyniesie mu szczęście w życiu. Stałe taryfy, jak się zdaje, niema... lecz każdą ofiarę, powyżej 50 szylingów, przyjmuje się z podziękowaniem.

Mało znanym jest również zawód robotnika, zarabiającego na życie tylko bezustannem zapaleniem, przez 8 godzin z rzędu, zapalek. W każdej bowiem fabryce zapalek, pracują robotnicy specjalni, którzy wyprobują zapalek, pochodzące z poszczególnych oddziałów i nic innego nie robią przez cały rok.

Są jeszcze „butelkarze dymu”, tj. robotnicy, którzy zbierają dym unoszący się z pewnych określonych jakości drzewa, w butelki, aby go użyć następnie w wędzeniu szynek.

Od kilku lat, świetne interesa robią „wychowawcy ropuch”. W zniszczeniu robactwa ogrodowego ropucha oddaje, jak wiadomo, znaczne usługi; powstał więc odpowiedni przemysł i ropuchy, wychowane w odpowiednich miejscach są odsprzedawane po składkach zoologicznych jak każde inne zwierzę domowe.

Nie do uwierzenia wielką jest liczbą kobiet, utrzymująca się ze sprzedaży wielkim firmom handlowym opinii znakomitych osobistości o wartości np. nowego

INTROLIGATORNIA

„DZIENNIKA WILEŃSKIEGO—ul. Mostowa 1

PRZYJMUJE WSZELKIE KSIĄŻKI DO OPRAWY
WYKONANIE STARANNE, CENY UMIARKOWANE.

„ŹRÓDŁO PRACY” UL. TROCKA 19.

Zawiadama Sz. Klientę, że Pracownia w nowym lokalu Trocka Nr. 19, funkcjonuje od 1. IX r. b. pod kierownictwem wykwalifikowanej w najlepszych firmach Polskich Mistrzyni Cechowej, która 12 lat w Paryżu samodzielnie pracowała prowadząc. — Wykonuje najwykwintniejsze tansety wieczorowe, wizytowe, oraz kostiumy płaszczki letnie i zimowe, futra i wszystko w zakres krawieczyny wchodzące.

Wykonanie prędkie i dokładne — ceny umiarkowane. Wleczorowe Kursu Kroju dla dorosłych oraz naukę teoretyczno-praktyczną w dziale krawieckim, bieliznianym, modniarstwa i półszewnictwa.

Na życzenie kończącym patenta cechowe.

środku kosmetycznego, perfum lub jedwabnych pończoch.

Ze wielu mężczyzn zarabia obecnie jako „mannequins” w domach konfekcyjnych lub jako zawodowi tancerze w eleganckich hotelach, jest publiczną tajemnicą. We wszystkich wykwalifikowanych lokalach większych stolic europejskich gości, wchodząc na salę, znajduje na stoliku zawiadomienie, drukowane na eleganckim brystolu, że... dyrekcja może, na życzenie, służyć panom prawidłowo zakontraktowanym tancerzem, za którego bierze odpowiedzialność. Wystarcza jedno spojrzenie w stronę uważającego dyrektora sali i natychmiast elegancki tancerz we fraku, o wyglądzie prawdziwego gentlemena, przedstawia się pani do takiego tańca, jakiego sobie ona tylko życzy.

Tajemnica nie jest tajemnicą, a jednak pozostaje nią, gdyż wszystko odbywa się tak dyskretnie, że mało kto, oprócz zainteresowanych, może się polapać, iż elegancki tancerz jest tylko wynętym na godzinę lub więcej. Po ukończeniu balu przypomnie się rozwiązuje. Nieraz zdarza się jednak przeciwnie... lecz wówczas dyrekcja hotelu nie ma powodu do interwencji, pod warunkiem jednak, że w czasie balu zawodowy tancerz nie będzie prowadził poufnych rozmów z partnerką i nie zatańczy więcej jak trzykrotnie przez cały czas trwania „five o'clock tea” z jedną i tą samą panią.

Próbka ludzkiej głupoty.
Wdowa po sławnym aktorze filmowym Rudolffie Valentino opublikowała w tych dniach książkę p. t. „Rudi”, w której opisuje, ni mniej ni więcej, tylko... zagrobowe życie Valentina.

Książka ta cieszy się szalonym powodzeniem u wszystkich historycznych wielbicieli pięknej aktorki i to jest jeszcze dość zrozumiałe, natomiast mniej zrozumiałe jest to, że ludzie dorośli i skądinąd poważni, ogarnięci tak rozpowszechnionym obecnie spirytyzmem, książkę tę traktują zupełnie serio i nie widzą nic anormalnego w tem, że Rudolf Valentino niema po śmierci bardziej interesującego zajęcia, jak uczestniczenie w spirytystycznych seansach, urządzanych przez b. żonę i zwierzanie się gronu zwaryowanych ludzi ze swoich obecnych przeżyć, myśli i zajęć.

Tak jest — zajęć, gdyż według relacji książki, Rudolf Valentino prowadził po śmierci życie niemniej ożywione, niż je prowadził za życia. Przedewszystkiem więc, bardzo często bywa w kinach, gdy wyświetlone są obrazy, w których grał za życia. Za pośrednictwem medjum George’a Wennera Valentino oświadczył, że nie podziela wcale zachwytu publiczności dla swojej gry, przestała mu się ona zupełnie podobać, gdyż nie rozumie już „ludzkiej namietności”.

Pozatem Valentino bywa bardzo często w teatrach, ale już nie na ziemi, tylko w specjalnie dla nieboszczyków urządzonych teatrach po „tamtej stronie życia”. Oto co o takim zagrobowym teatrze mówi sam Valentino:

„Teatry tu są bardzo piękne i mogą pomieścić setki tysięcy osób. Wszyscy sławni aktorzy, którzy już umarli, występują na tutejszych scenach.

Gra ich jest nieporównanie lepsza, niż na ziemi, gdyż nie potrzebują słuchać reżysera, a każdy aktor tworzy rolę indywidualnie, kierując się nie rozumem, jak to miało miejsce na ziemi, lecz tylko i jedynie — uczuciem”.

Valentino nic nie wspomina, jakie są gaże na tamtych świecie, i czy warto jest naszym aktorom zmienić engagement...

Jak giną zbrodniarze.
Nigdy chyba odkąd na świecie wychodzi gazeta i periodyczne czasopisma, nie rozprawiano również namietnie o karze śmierci i rozlicznych sposobach najjaśniejszego jej zastosowania. — Z tej ożywionej wymiany zdań i poglądów wynioskować można, że najpraktyczniejszym sposobem wysłania niebezpiecznego osobnika na drugi świat jest posiadanie go na fotelu elektrycznym.

Revolucja francuska czyniła to za pomocą gilotyny.

W Niemczech skazańcom ucinają głowę w oficynie więziennej za pomocą topota.

W Wielkiej Brytanji sąd orzeka, w jaki sposób winien być wykonany wyrok śmierci, ale mocą odwiecznych tradycji sposobem tym jest zawsze stryczek i szubienica.

W Austrii wieszają zbrodniarzy.

W Belgji prawo określa wyraźnie, że winowajcy oddana się członek główny, czyli głowę, ale z wyjątkiem pewnych łopylek sądownictwo nie stosuje już od r. 1863 tego karnego zabiegu.

W Danji prawodawstwo nakazuje uciąć zasądzonemu głowę siekiera.

W Hiszpanji skazańca zadławia się za pomocą obroży żelaznej, zwanej „Garotą”. Na początku tego wieku osobna ustawa skróciła z 24 na 18 godzin czas wyznaczony skazańcom do przygotowania się do śmierci, rozpoczynający się od chwili przeczytania im odmowy wstrzymania wyroku, aż do egzekucji.

W Norwegji ludzi ścinają.

We Włoszech na skutek zamachów na Mussoliniego, domagano się przywrócenia kary śmierci.

W Szwajcarii Federacja uchyliła karę śmierci, ale za zbrodnie osobliwie wstrętne sądownictwo poszczególnych kantonów przewiduje karę główną.

W Portugalji karę śmierci zastąpiono dożywotnim systemem więziennym, ale wojenne izby karne, w wypadkach buntu, powstania i t. d., stosują rozstrzelanie.

Ceny artykułów pierwszej potrzeby w handlu detalicznym w Wilnie.

Chleb żytni przemiał 50%, 1 kg. 65—60 gr., chleb żytni przemiał 70% 55—50 gr., razowy 40—38 gr., pszeniczny przemiał 50%, 1.30—1.10—90, mąka pszenka kg.—1.05 1.00 — 75 — 70, żytnia razowa 45—44—43, pyłkowa 64—53, kasza jęczmieńna 85 — 75 — 70, jaglana 1.20—85, gryczana 1.20—85, manna 1.40—1.20—1.15, owsiana 1.30—1.25—1.20, perłowa 1.10 — 1.00—70, pęczak 75 — , groch polny 80 — 65, fasola biała 65—60 — , ryż 1.45 — 1.10 — 1.05, mleko niezbiernie (1 litr) 40 — 30, śmietana 2.00 — 1.80 — 1.50, masło niesolone 1 kg. 6.00 — 5.80 — 5.50, masło solone 5.50 — 5.25 — 5.00, ser krowi zwyczajny 1.80—1.60—1.40, jaja (1 sztuka) 17 — 15 — 14, słonina świeża 1 kg. 4.50—4.40—4.30, słonina krajowa 5.00—4.80—4.70—4.60, sznצל wieprzowy 5.00—4.85—4.60, sadło 4.80 — 4.60 — 4.40, śledź (szmalcówka) 1 szt. 25—12—11, olej 1 kg. 2.40—2.20, kartofle 15 — 13 — 10, kapusta kwaszona 00—00, świeża 25 — 15, marchew 15—12, buraki 15—14, brukiew — , cebula 60—50, cukier kryształ 1.50 — , kostka 1.80 — 1.70, sól biała 35 — 33, kawa naturalna 8.00—0.00, zbożowa 2.50 — , herbata 30.00 — 14.00, węgiel — , drzewo opałowe — , nafta 1 litr 60, mydło zwyczajne do prania 1 kg. 2.40 — 1.80 — 1.60, soda do prania 4.50, proszek mydłany 50, świeże 2.70—2.20, pszenica 45—42, żyto 41 — 40 — 39, jęczmień 40—38, owies 38 — 35, gryka 40, kiełbasa wieprzowa zwyczaj. 3.50—0.00, mięso wołowe 2.50 — 2.40, cielęcę 00 — 00, baranie 2.50—2.00, wieprzowe 3.80 — 3.00, siano 10—8, słoma 8—7, otręby pszenne 27—26, otręby żytnie—25, mioty 1 szt. 20—10, konieczyzna 1 kg. 12—11.

HUMOR

Logika.
— Nie powinniście pić tak dużo. To was zabię. — Ależ przeciwnie, pić jest raz uratowało mi życie. — Jakto? — A tak. Kopałem kłody studnie. Wtem pomyślałem sobie: dobrze byłoby się napić. I co pan powie? Ledwie wylałem na wierzchu, a studnia zawałiła się.

Pierwsze posiedzenie nowego wydziału powiatowego Sejmiku Wileńsko-Trockiego.

Dnia 28 b. m. odbyło się pierwsze posiedzenie nowoobranego wydziału powiatowego sejmiku Wileńsko-Trockiego. Przewodniczył obradom starosta p. Witkowski. Wydział zaś powiatowy zebrał się w pełnym składzie a mianowicie: p. p. Węckowicz, Wędziałowski, Houwald, Luczyński, Aleksyuk i Stańczyk.

kladu jazdy, celem zaopiniowania, uznano, iż rozkład ten ma pewne ujemne strony. Mianowicie, stwierdzono nierównomierność w rozkładzie jazdy.

10) Postanowiono pokryć koszt budowy linii telefonicznych Turgiele - W. Soleczniki - M. Soleczniki oraz poczynić starania celem przeprowadzenia w przyszłym miesiącu połączenia telefonicznego Wilna z Bukiszkami.

11) Dla umożliwienia m. N. Trokom szybszego przeprowadzenia oświetlenia elektrycznego wydział powiatowy postanowił udzielić pożyczkę w kwocie 15 tys. złotych.

12) W końcu postanowiono, analogicznie udzielonych urzędnikom państwowym dodatków mieszkaniowych udzielić też urzędnikom samorządowym.

Przyszłe posiedzenie wydziału powiatowego odbędzie się 15 października.

„Bruderferein“ przed sądem apelacyjnym.

Wczoraj sąd apelacyjny, pod przewodnictwem wice prezesa wydz. karn. p. Bochwica przy udziale sędziów p.p. Bądkiewicz i Songajły, rozpoznawał rozgłosną sprawę bandy złodziejskiej, działającej ostatnio pod nazwą „Bruderferein“.

W wyniku długotrwałego dochodzenia władze bezpieczeństwa dopiero w 1924 r. przystąpiły do likwidowania wprost legendarnej organizacji żydowskiej, której zadaniem było okradanie, oszukiwanie, szantażowanie ludności. Banda ta podzielona na sekcje, z których każda działała tak sprawnie i pewnie, że w okresie swego rozwoju t. j. 1922 - 1923 r. była postrachem istnym kupców, a nawet niektórych swych członków, wylamyjących się z pod dyscypliny.

W sądzie okręgowym na ławie oskarżonych zasiadło 30 podsądnych, z których skazano na różne okresy domu poprawczego siedmiu.

Wszyscy oni odwołali się do sądu apelacyjnego, a ze swej strony prokurator założył protest na wyrok w stosunku do uniewinnionych.

Wczoraj sala sądowa znowu przybrała oddawna niewdzięczny charakter. Publiczność specjalnego typu zalegała klatki schodowe i kuluary. Nie liczyli jej przedstawiciele dopuszczono na salę. Są to dobrze znani policji złodzieje (chwilowo na wolności), właściciele domów publicznych oraz ich pensjonarki.

Procesem też żywo interesują się sędownicy, palestrzy i praktykujący aplikanci, to też na sali tłok, jak rzadko.

Na ławie zasiadło 5 podsądnych, skazanych w tej sprawie przez sąd okręgowy, a mianowicie: Lejba Goldman, Aron Wojciuk, Szmaja Kagan, Motel Lipski i Lipojer oraz herszt bandy Samuel Lichtzon. Ten ostatni jed-

nak rzekł się apelacji i odesłany został do więzienia.

Inni podsądni nie stawili się do sądu.

Przed ławami, przy stole obrońców zasiadli co najlepsi adwokaci wileńscy w liczbie ośmiu, zaś miejsce oskarżyciela zajął i tym razem prokurator p. Sakowicz, który oskarżenie wnosil w tej sprawie już w sądzie okręgowym.

Po bardzo obszernym referacie, sąd zbadał świadka, którego wreszcie zdołano sprowadzić pod przymusem, tak bowiem - jak twierdził oskarżyciel - bał się zeznać przeciw podsądnym.

Z kolei głos zabrał rzecznik oskarżenia, który zając dokładnie sprawę, podkreślił niezwykle mocno szkodliwą działalność organizacji, domagając się bardzo surowej kary dla oskarżonych, za co - zapewniał sąd - całe uczucie i pracujące Wilno będzie wdzięczne.

Wiele czasu zabrały wywody obrońców, którzy wykorzystując niedoświadczenie naszej dawniejszej policji, mieli wiele pola do obrony.

Wreszcie, po krótkich replikach, sąd udał się na naradę i wyłosił wyrok zatwierdzający w stosunku do wszystkich skazanych w pierwszej instancji, zaś nado skazał: Wulfa Fiauma, Mowszę Lichtzona, Abrama Pruzana, Lipę Kantoro-wicza, Pinkusa Robuchina, Hirsza Łopatkina, Daniela Glezera i Lejzera Kolańskiego na osadzenie w domu poprawczym po 2 lata każdego, oraz wysiedlonego z Polski Zelmama Szulmana na 4 lata takiegoż więzienia.

Skazany powtórnie sąd nie zaliczył aresztu prewencyjnego od wydania wyroku sądu okręgowego. Zaś do wszystkich skazanych dopiero w drugiej instancji sąd zastosował jako środek prewencyjny kaucję po 500 zł. od każdego.

Kos.

Z Komitetu budowy kościoła św. Teresy w Kamionce.

Komitet podaje do wiadomości łaskawym ofiarodawcom i czytelnikom „Dziennika Wileńskiego”, że dn. 21.VIII 1927 r. Ks. Dziekan Szepecki odprawił pierwszą Mszę św. w kościele św. Teresy, chociaż nie pokrytym jeszcze dachem i niemającym drzwi ani okien.

Dzięki bezinteresownej pracy mieszkańców wsi Kamionka, cały kościół przybrał wygląd odświętnej i tonął w girlandach i kwiatkach. Niebo bez chmurki sprzyjało napływowi ludności, która nawet z odległych wsi tak licznie zebrała się, że większość Niemiszczająca się w kościółku zapelnili cały plac i pobliskie pole.

Tydzień przed tem odbyła się loteria w Turgielach, która udała się świetnie, rozegrano wszystkie fanty od pocztówek do barana. Cały jednak dochód poszedł już

na wyplacenie dużych zaległości zacnym i cierpliwie czekającym majstrom. To też Komitet znowu zwraca się do czcicieli św. Teresy z gorącą prośbą aby dopomogli swemi ofiarami do pokrycia dachem kościoła jeszcze przed zimą i wstawienia szczytów i drzwi, ażeby deszcz i śnieg nie zniszczyły kościoła.

Jednocześnie Komitet składa serdeczne „Bóg zapłać” tym wszystkim, którzy w jakichkolwiek sposób przyczynili się do budowy kościoła i ofiarowali fanty na loterie, a w szczególności firmom:

- P. Gruzewski skład apt. ul. Wielka. P. Dąbrowska skład apt. ul. Wileńska 26. P. Janowska mat. piśm. ul. Zamkowa. P. Januszewski skl. kolon. ul. Zamkowa 22 Br. Jabłkowski Dom Handl. ul. Mickiewicza. Księgarnia św. Wojciecha ul. Dominikańska 4. P. Kaulcz sklep galant. ul. Zamkowa 8. P. Kudrewicz skl. apt. ul. Mickiewicza 26. P. Kalita i Zablocki skl. szkła ul. Wielka 15. P. Mackiewicz mat. piśm. ul. Wileńska 22 Pierwsza Wileńska S-ka Win ul. Wileńska 34. P. Trubillo skl. apt. ul. Ludwiskarska 12. P. Węciewicz skl. kolonialny ul. Mickiewicza 7. P. Zwiedrzyński skl. kolon. ul. Wileńska 28.

Jak zużytkować owoce.

We wrześniu przypada zbiór jabłek, gruszek i śliwek. Śliwki węgierskie można otrząsnąć bez obawy obicia, natomiast trzęsienie jabłek i gruszek jest złym zwyczajem. Owoce choć trochę otłuczone, już się nie dają przechować długo, gniją bowiem bardzo prędko. Jeszcze gorszym niż trzęsienie jest obijanie kijem drzew, przyczem nie tylko owoce się kaleczy, się i gałązki owocowe drzew się łamią. Drzewo takie otłuczone i oblamane potrzebuje parę lat odoczynku, aby na nowo obficie rodziło.

Wszystkie zatem większe, lepsze owoce, które mają iść na sprzedaż, powinny być wybierane ręką z drabinki lub z pomocą stosownego obleracza, umocowanego na tyce.

Zużytkowanie owoców jest wielorakie. Gdzie są lepsze odmiany owoców w większej ilości, tam korzystniej sprzedawać je można, wysyłając wagonami do miast większych. Kółka rolnicze znowu nadejść do tego, aby w takiej sprzedaży pośredniczyć. Zagranicą potrzebują znacznych ilości owoców do wyrobu jablecznika i chętnie kupują większe ilości jabłek.

I u nas wyrób jablecznika mógłby przynieść niemałą korzyść, gdyż przy obfitym urodzaju owoców nieraz niewiadomo co z nimi robić. Jablecznik jest zdrowym i smacznym napojem, lepszym zawsze, niż liche i fałszywe wino. Wyrobu jablecznika łatwo się nauczyć, a narzędzia potrzebne, jak młynek do gnienicia jabłek, prasa do wyciskania soku i kadzcie, albo beczki do zaciniania są dla jednego wprawdzie za drogie ale na wspólny użytek mogą być zakupione łatwo.

Drugim sposobem zużytkowania wszystkich owoców, szcze-

gólnie śliwek, w okolicach podgórskich jest suszenie. Suszenie dymne na takich suszarniach, jak się po największej części po wsłach daje owoc zadymlony, niesmaczny, posiadający małą wartość. O wiele lepiej płacą za śliwki suszone bez dymu, w gorącym powietrzu, w stosownych suszarniach. Suszarnie takie, poprawne, są rozmaite wielkości. Większe można kupować na spółkę, aby suszyć znaczne ilości owoców na sprzedaż, ale są i małe suszarnie, które dadzą się ustawić na każdej kuchni domowej; najwięcej polecenia godne są suszarki geisenheimskie. Wyrabiają je już w kraju, tak samo dobre, a tańsze niż zagranicą.

Do suszenia należy gruski i jabłka obrać ze skórki, a z jablek powykrawać środką, powierkrawać na połowę lub na ćwiartki, albo plasterki, otrzymania się towar delikatniejszy i ususzy prędzej. Gruski najlepiej suszy się poprzednio lekko obgotowane w skórcie. Suszyć należy stopniowo przy gorącej niezbyt silnej, aby nie spalić, co się zdarza często przy suszeniu w piecu chlebowym zbyt gorącym; najstosowniejsze jest ciepło około 60 stopni (na 100 stopniowym termometrze). Suszarnie takie nadają się doskonale także do suszenia różnych warzyw na użytek w zimie lub na sprzedaż. Młoda marchewka, pietruszka, młody groszek, groszek zielony, pomidory, czyli rajskie jabłka, poprzekrawane na połowę, fasolka szparagowa w strączkach, po osuszeniu dają się długo przechować, a potem rozmrożone przez parę godzin, mogą służyć do gotowania na przyprawę do jada.

Z KRAJU.

Wykrycie tajnej gorzelni.

St. posterunkowy Walter wykrył w odległości 1 kilometra od Ławaryszek tajną gorzelnię, w której od kilku miesięcy pedżono samogonkę. Zbiornik z rozczynem i maszyny zabezpieczono do czasu przyścia władz skarbowych. Zaznaczyć należy, że jest to już 5 z rzędu gorzelni, wykryta przez dzielnego policjanta.

O nasze drogi wiejskie.

Bawiąc jako letnik pod koniec lata w powiecie Oszmieńskim miałem możność zaobserwować, że drogi tegoż powiatu pozostawiają wiele do życzenia, a jeśli się weźmie pod uwagę, iż jest to powiat najbardziej rolniczy i gospodarczo bardzo ruchliwy ogarnia człowieka współcześnie dla rolnika, któremu przyjdzie widać swoje ziarno do młyna, lub na targ po drogach, które swoim wyglądem przypominają raczej teren pokryty lejkowatymi wyrwanymi pocisków. Tak bez przesady wygląda głównie droga wiódąca do młyna pod miasteczkiem Ostrowiec Wileński, przepelniona w dniu targowe furmankami i po-

jazdami, zmierzającymi od strony zachodniej na targ.

Przyczyną tego opłakanego stanu drogi są rzekomo następujące:

Dzieławca młyna turbinowego bardzo dobrze prosperującego jest żyd, którego całe szereg furmanek oczekujących przed młynem napawają rozkoszną radością, zaś dla stanu drogi nie okazuje najmniejszego zainteresowania mimo, iż to jego właśnie kilijenci drogę tą rujną. Dzieławca jest rzekomo zdania, że naprawa drogi należy do właściciela młyna pana d-ra Syrianki, który ze swej strony sądzi znowu, że za małą wziętą dzierżawę, aby miał jeszcze własnym kosztem naprawić drogę podczas gdy żyd będzie nabijał kieszenie dolarami. Na tym niemyim pojedynku cierpią tylko okoliczni wieśniacy jeżdżący do miasta rujnując wozy i konie a niejednokrotnie przychodzą im z ciężkim móżdlem wydobyc z nigdy nie wysychającego głębokiego błota powywracane wozy wraz z ich zawartością.

Podziwiam tylko ściele angielską cierpliwość władz sejmiku, który dla dobra powiatu winien już dawno rozstrzygnąć ten kosztowny dla powiatu pojedynek.

GIEŁDA.

WARSZAWA, 29.IX. (Pat.) - Dolar 8,91-8,93-8,89. Holandia 358,65-359,55-357,75. Londyn 43,35-43,65-43,42. Nowy-York 8,93-8,95-8,91. Paryż 35,12-35,22-35,03. Praga 26,51-26,57-26,45. Szwajcaria 172,50-172,93-172,07. Włochy 48,85-48,97-48,73.

Papiery procentowe: dolarówka 60,00, pożyczka dolarowa 85,00, 85,25, pożyczka kolejowa 102,50, 5%, konwersyjna 61,00 - 62,00, 8%, listy zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego i Banku Rolnego i obligacje komun. Banku Gospodarstwa Kraj. 92,00, 8%, ziemskie 77,00, 4,5%, ziemskie 56,50 - 56,25, 4%, ziemskie 51,00, 8%, warszawskie 73,50-73,00.

Akcje: Bank Dyskontowy 133,50 Bank Handlowy 123,00, Bank Polski 143,00 - 140,00, Zw. Spółkę Zarobkowych 86,00-87,00-85,00, Elektrownia w Dąbrowie 72,00 - 73,00 - 72,00, Częstocice 3,00, Gosławice 70,00, Cukier 5,15 - 4,80, Węgiel 96,00-95,00, Nobel 47,00 - 46,00, Lillip 30,00 - 29,00, Modrzejów 8,75 - 8,65 - 8,70, Norblin 205,00, Ostrowiec 95,00, Parowóz 52,00-55,00, Pociąg 2,80 - 2,60, Starachowice 66,00 - 63,50, Zieleniewski 19,00, Zawiercie 35,00, Żyrardowski 17,50 - 16,50 - 17,75, Borkowski 3,25 - 3,15, Spirytus 27,00.

PORADY KOSMETYCZNE

„Opalonej”. Narzeka P. na opaleniznę i nie wie jak ją w szybkim czasie usunąć. Zeche P. w najbliższym sklecie zaopatrzyć się w Cosmopolis i stosować częste obmywanie. Gdyby nie mieli wpaść z góry 2,50 i zażądać sprowadzenia.

MIEJSKI KINEMATOGRAF KULTURALNO-OSWIATOWY Sala Miejska ul. Ostrobramska 5.

Dziś będzie wyświetlany film: „FRANCISZEK z Assyżu” - (Frate Francesco) wielki dramat żywy z towarem urzędzeniem i mieszkaniami. Królewski 3. 2313-2

Sprzedam sklep spożywczy z towarem urzędzeniem i mieszkaniami. Królewski 3. 2313-2

GOTÓWKA

NAUKA

Kino-Teatr „HELIOS” ul. Wileńska 38.

Krzyk 100.000 niewinnych ofiar! Największa sensacja sezonu! Po raz pierwszy w Wilnie film, o którym będzie mówić całe Wilno. Udział biorą: Mary Kid, Very Engels, Mia Pankau i genialny Klejn-Rogge. (Bohater D-ra Mabuse). Film ten powinna widzieć każda matka, każdy ojciec. Wstrząsające sceny! Niebawem napłecia sensacja

Domy majątki ziemskie, osiedli, folwarki, parcele, place sprzedajemy-kupujemy dogodnie. Dom H.-K. „Zachęta” Gdańska 6 telef. 9 05.

DOGODNIE lokujemy każdą sumę gotówką na oprocentowanie. Dom H.K. „ZACHĘTA” 6, tel. 9-05. 298-0

CHCESZ OTRZYMAĆ POŚADEP? Musisz ukończyć kursa fachowe korespondencyjne. prof. Sekulowicza, Warszawa, Żróźwica 42. Kursy wyuczają listownictwa, buchalterji, rachunkowości, kuptejki, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisanie na maszynie. Po ukończeniu świadectwo. -gdajcie prospektów. 2013-13

DRZEWA OWOCOWE WŁAS. SZKÓLEK dostosowane do klimatu i gleby Wileńszczyzny poleca 160-1 Zakł. Ogrod. W. WELERA Wilno, ul. Sadowa Nr. 8. Cenniki na żądanie wysyłamy bezpłatnie.

OPAL. Węgiel Górnośląski w najlepszym gatunku po cenach konkurencyjnych poleca K. Zdanowski A. Mickiewicza 34. Tel. Nr. 370. 2102-0

Dr. Wołodźko ordynator szpitala Sawicz Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od g. 12 do 2 15 - 6. Zawalna ul. 22. W.Z.P. 20

Lekarz-dentysta MARJA RAUBA BŁAŻEJCZOWA ul. Objazdowa Nr. 8, m. 2 Powroćca Przyjmuje pacjentów od 3-6 pop. za wyjątkiem świąt. W.Z.P. 81

Do sprzedania sklep perfumeryjny. Dowied. Wileńska 10, m. 12. 2326

Do Marynowania! specjalny w tym celu oset spirytusowy i inne dodatki polecają B-cia Golebiowscy ul. Trocka, telef. 757. 465

DO „DZIENNIKA WILEŃSKIEGO” Ogłoszenia i do wszystkich pism na warunkach 625-5 (najbardziej dogodnych) przyjmuje BIURO REKLAMOWE ST. GRABOWSKIEGO, Garbarska 1, tel. 82.

Dr. POPILSKI Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od godz. 10 do 11 od 5-7 p.p. W. Puhalska 2, róg Zawalnej. W.Z.P. 1

Dr. Blumowicz Choroby weneryczne syfilis i skórne. Ul. Wielka 21, (Tel 921) Od 9-11 3-8. W.Z.P. 63

Do wynajęcia 2 duże pokoje ze wspólną kuchnią. Witoldowa 7, m. 1. 2305-2

Poszukuje się korespondentkę - maszynistka posiadającą polski i niemiecki język. Pożądana znajomość innych języków. Oferty do Biura Reklamowego S. Grabowskiego Garbarska 1 dla C. H.

KTO SZCZĘŚLIWIE WYGRA 650.000 złotych kupując los Loterii Państwowej w kolekturze: Mała Puhalska 6, m. 16, dom H.K. „ZACHĘTA” Gdańska 6, tel. 9-05.

FORTEPIANY, PIANINA, i FISHARMONJE pierwszorzędných zabranicznych i krajowych firm nowe i używane sprzedaję i wynajmuję K. Dąbrowska WILNO, ul. Niemiecka 3, m. 6.

Dr. Leon Ginsberg CHOROBY WENERYCZNE, SKÓRNE. Ulica Wileńska Nr. 3. Tel. 557. Przyjmuje od 8/11 4-8. W.Z.P. 29

Dr. Szyrwint Choroby weneryczne, skórne, syfilis. Sztuczne słońce górskie, rentgen. Wielka 19, od 9-11 3-7. W.Z.P. 77

SPRZEDAŻE Majątki ziemskie w dużym wyborze posiadamy do sprzedaży. Dom H.K. „ZACHĘTA” Gdańska 6, telef. 9-05. 246-0

KUPNO Planino lub fortepian w dobrym stanie kupię. Zaplace gotówką. Oferty pod „Instrument” Administracji „Dziennika Wileńskiego”, Dominikańska 4. 2092-2

MEBLE Łóżka dla internatów oraz dziecinne w białym kolorze B. LOKUCIEWSKI Micklewicz 42. 371